

In de voetsporen van reus Reprobus

SOMMELSDIJK - Terwijl de druilerige regen de Christoffelpolder bewatert, zitten in de schuur van Hofstede Lust en Last zo'n 50 mensen te luisteren naar het verhaal van Jan Baks. "Wie weet er niet wat een erfgoedlijn is?" Een paar vingers schieten de lucht in. Het is de opening van het Christoffelpad in de polder van Dirksland en Sommeldijk.

Tekst en foto: Erwin Guijt

"De provincie wil erfgoed beter zichtbaar maken. Daarom zijn er verschillende erfgoedlijnen uitgezet. Voorbeelden hiervan zijn de bunkers van de Atlantikwal en de Limes, de vroegere Romeinse grens. Er was ook een lijn die 'leven met water' als thema heeft. Die erfgoedlijn hebben wij op Goeree-Overflakkee. Het leven met water hebben wij geïnterpreteerd als leven met de dijken."

Anna van Bourgondië

Baks is voorzitter van de vereniging voor Natuur en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (NLGO), die voor de uitvoering heeft gezorgd. Hij schetst de polder als een toegankelijk gebied, rijk aan bloemenpracht. Waar vogels als de buizerd, fazant en patrijs hun habitat hebben. "In 1490 noemde Anna van Bourgondië, ambachtsvrouw van Sommeldijk, het voor het eerst Christoffelpolder."

Maar vanwaar de naam? Baks legt uit. Er was eens een reus, Reprobus genaamd. Een kluizenaar vertelde hem dat hij pelgrims moest helpen een woeste rivier over te steken. Op

Jacoba van Beieren, gravin van Holland, Zeeland en Henegouwen, wenst door de grenspost gelaten te worden.

een dag kwam er een klein kind, dat steeds zwaarder en zwaarder werd op zijn schouders. Dat bleek dus de Christus te zijn. Christophorus, zoals hij vanaf toen heette, werd vanaf die dag vereerd als patroonheilige van de reizigers. "In de kerk van Dirksland is er een reusachtige schildering van hem. Eerst was de kerk altijd open, maar bij gebrek aan belangstelling nu niet meer. Het pad leidt langs de kerk, dus wie weet..."

Marjolijn, margriet en kruisdistel

Dan neemt boswachter Wicher Pen

het woord, die sinds 1967 actief is op het eiland. "De dijken waren het eerste wat in beheer van Staatsbosbeheer (SBB) kwam. Nu hebben we zo'n kleine 100 hectare aan dijken in beheer." Hoewel het soms natuurbeheer op de vierkante meter is, zijn er ook pareltjes. "Dijken zijn schatkamers aan planten. Bijvoorbeeld de aardaker, die vroeger verbouwd werd en waarvan je de knollen kunt eten. Maar ook de wilde marjolein, margriet en kruisdistel kunnen op de dijken welig tierden. De provincie hecht beleidsmatig dan ook aan dijken." Dijken vertellen iets over de ontwikkeling van het land-

schap, het is een stukje cultuurhistorie. "Zo kwam de bemesting van boeren eigenlijk nooit op de dijk terecht, waardoor de dijkgrond een stuk schraler is dan de aangrenzende akkers. Wel werd er hout geteeld op de dijken. Je kunt dus wel zeggen dat de dijken het geraamte zijn van

het landschap. Daarom wil ik, mede namens SBB, jullie feliciteren met dit goede initiatief." Applaus volgt.

Jacoba van Beieren

Vervolgens komt Hein Mijs aan het woord, die wat vertelt over zijn jeugd in het gebied. Hij schetst een romantisch beeld van het omliggende landschap. "Zo weet ik nog dat ik katjes ging zoeken, een pijl en boog knutselde van vlierstruiken en droog op een eilandje, omringd door moeras, moest komen." Mijs vertelt ook over de verschillende stukken grond en hun namen. "Zo had je de apotheek; zo'n vuil stuk grond dat geen enkele boer het wilde." Ook hij ontkomt niet aan wat geschiedenis. "Het was Jacoba van Beieren, eigenaar van de gorzen en slikken, die het tot Zeeland verklaarde. Dat is nog tot 1815 zo gebleven!"

Dan is het tijd voor een kleine wandeling tussen koeien, beschoeiing en begroeiing. Op het pad stuiten de belangstellenden op een heuse grensovergang, met Herman Maas als strenge poortwachter. Uiteindelijk vergt het de gebundelde krachten van zowel Jacoba van Beieren (in levende lijve) als VVD-wethouder Feller om de slagboom op te heffen het wandelpad voor geopend te verklaren.

Zelf wandelen?

De wandelroute voert door de polder tussen Sommeldijk en Dirksland. Er kan op verschillende plaatsen gestart worden, onder andere bij de parkeerplaats aan de Sint Christoffeldijk. De route wordt aangegeven met bewegwijzering, en is gedeeltelijk onverhard.